

Іван. Історія з книги «Месопотамія»
Сергей Викторович Жадан

Месопотамія

«...Ми робимо все, що від нас залежить. А що залежить від нас далеко не все, то й покладатись потрібно не лише на нас. Більшість життєвих негараздів та душевних сумнівів походять від нашого небажання щоденно поділяти наші вчинки на добрі й погані. Ми маємо нашу любов, проте не завжди нею користуємось. Ми маємо страх і покладаємось на нього більше, ніж потрібно. Життя має лише два шляхи: один веде до раю, інший – до пекла. Щоправда, у багатьох місцях вони перетинаються».

Сергій Жадан

Іван

Історія з книги «Месопотамія»

Уже прокидаючись, Соня встигла побачити сон. Був він короткий і неспокійний. Сnilась їй ріка, якою піднімалися кораблі. Старі, іржаві, з жовтими від води бортами й чорними від сажі трубами. Ставали посеред ріки й відчайдушно сигналили. З бортів у воду стрибали моряки – втомлені, неголені, від цього злі й рішучі. Добиралися вплав до берега, вибрідали на пісок у важкому одязі, розбитих черевиках, ішли причалом, гнівно озираючись на кораблі, що далі сурмили так голосно, аж вона остаточно прокинулася. Ну що ж, подумала, сьогодні буде багато гостей.

У домі ще спали. Вона тихо вислизнула з-під простирадла. Ночі були теплими, вони спали зовсім без одягу, їй це подобалось, подобалось прокидатись і знаходити все таким, яким воно має бути – неприхованим і легким. Він спав лицем на схід усю ніч – глибоко й застигло. Суніт якийсь, подумала Соня, натягла футболку й вийшла з кімнати. У вітальні спали родичі. Учора вона намагалася запам'ятати, хто є ким, у кого яке ім'я, проте безнадійно: усі вони трималися гуртом, спали покотом, як прочани, строго дотримуючись родинних приписів та ієрархічних настанов. Чоловіки втрюх тіснились на канапі, між ними розпачливо застряг чийсь небіж – пухкий і сором'язливий, затиснутий із боків старшими, мов бобслеїст. Жінки лежали на розстелених підлогою верблюдячих ковдрах. Чоловіки одягу не скидали, спали у святкових штанах і сорочках, один навіть краватку звечора не скинув, аби зранку не мучитись. Жінки спали в теплих халатах, поставивши в головах привезені з дому капці. Лягли рано, спали міцно, уві сні не кричали. Соня раптом згадала, що, крім футболки, на ній нічого немає, нечутно причинила двері. У дитячій на розкладачці спав дядя Гриша. Спав так, як сплять герої – розкидавши постіль і застигнувши в якійсь шаленій позі: головою закопався під подушку, ліву руку затис сухими стегнами, правою застряг десь під розкладачкою. Ковдра лежала на підлозі, мов забутий десантником парашут, простирадло звисало з ноги, як зірваний

із ворожої адміністрації прапор, щелепа плавала в склянці з водою, на стільці. Уночі – вона чула із сусідньої кімнати – дядя Гриша тяжко крутився на розкладачці, мов грішник на пекельному вогні, стогнав, плакав, зривався на ноги, час від часу хапаючи склянку з щелепою й жадібно п'ючи, а потому довго відпльовуючись. На ранок заспокоївся й високо висвистував синіми устами якусь темну примарну мелодію для сновид. Соня пройшла до ванної, зачинилась. Скинула футболку. Влізла до ванної, пустила гарячу воду. Доки вони спатимуть, подумала, у мене є час. У мене є час, поправилась, доки вони спатимуть.

Вода торкалася шкіри, роблячи її теплою й чутливою. Хочеться ніжності, подумала Соня, хочеться сексу, хочеться кави з молоком. Коли виходила, наткнулась на нього. Він, виявляється, відчув, що її немає, прокинувся й рушив на пошуки. Стояв під дверима ванної, чекаючи, коли вона закінчить. Щойно відчинила, заштовхав її назад і взявся стягувати з неї футболку. До речі, подумала Соня й допомогла йому. А щойно він зручно примостив її на ванні, притримуючи однією рукою, намагаючись стягнути із себе майку другою, хтось легко й невпевнено постукав у двері. Притому, що двері не зачиняли. Вони зупинилися, Соня прислухалась, він заскрипів зубами. Знову постукали. Чорт, прошипів він, відпустив її, кинув їй її футболку й відчинив. На порозі стояв небіж. Зі сну ще пухкіший і розгубленіший. Стояв у жіночій нічній сорочці й синіх спортивних штанах, переступав невпевнено з ноги на ногу. Соня встигла кинути на коліна футболку, аби приховати від малого бодай щось. А ось він прикривався лише рукою, але скільки там тих рук, тож небіж дивився на нього пильно й перелякано, усе нервовіше тупцяючи й переступаючи. Якийсь час усі мовчали, першим не витримав він.

– Сусідні двері, – сказав із притиском, висунувся в коридор, клацнув потрібним вимикачем, повернувся назад, причинивши за собою двері.

Спробував забрати в неї футболку, проте Соня твердо відвела його руку, одяглася й пішла на кухню. Він лишився. Соня подумала, що й відпустив він її загрубо, коли малий почав ломитись, і футболку кинув зарізко, ніби виганяючи, і що все це насправді так недоречно, хоча за великим рахунком яка різниця? Жодної. На кухні, підчеплена до люстри, висіла її весільна сукня. Соня взялася за каву. День буде довгий, подумала. І радісний, додала.

Родичі прокинулись якось відразу всі. Можливо, малий прийшов і повідомив радісну новину, що молодята вже на ногах, а тому слід підійматися й починати з божою поміччю новий день, а може, дядя Гриша взяв зависоку ноту, але вона ледь устигла прослизнути зі своєю кавою назад до кімнати, як коридорами посипався тупіт і голоси: чоловіки голилися – усі троє одночасно в тісній ванній, притиснувши небожа спинами до пральної машини. А якби й відпустили, той би нікуди не пішов: чоловіча поведінка потребує згуртованості, тож він лише дивився, як дорослі хапливо шкребуть шкіру одноразовими станками, пускаючи першу цього ранку кров, суворо морщачись, але не скаржачись. Жінки голосили на кухні, ходили довкола сукні, розпачливо сплескуючи руками, мовляв, і сукня закоротка, і часу замало, і нічого не встигнемо, а те, що встигнемо, все одно нам не вийде. Щось почали смажити, щось різати, запахло м'ясом і сонцем. З дитячої вибрів дядя Гриша в довгих боксерських трусах, щедро всіяних білими квітами,

тримаючи під пахвою дошку для прасування, схожий на серфера, що вибрався на ранковий пляж в очікуванні хвиль і подвигу. Соня сиділа у своїй кімнаті, дивилась у вікно й пила каву, що безнадійно остигала. Коли він повернувся, вона ще навіть не одяглася.

– Хвилюєшся? – запитав.

– А то, – відповіла Соня. – Як уперше.

Він незадоволено скривився, хоча все було чесно – він у свої тридцять два одружувався вперше, вона в її тридцять чотири мала підозру, що востаннє.

– Сень, – обернулася до нього, – може, ну його? Давай я приготую омлет, нагодуємо твоїх і відпустимо з богом.

– Та ну, ти що, – перелякався Сеня, – вони ж від мене відмовляться. Ти думаєш, це ми з тобою одружуємось? Це вони одружуються.

– Ладно, – сказала вона, помовчавши, – тоді будемо одружуватись.

Швидко зібрались, узяли все необхідне, витягнули з ванни небожа, що несподівано надумав купатись, висипали в коридор. Сеня був у чорному костюмі, волосся змастив гелем, зуби почистити родичі йому не дали, тому злісно жував жуйки. Вона була у святковій сукні, у руках тримала босоніжки на тонких високих підборах, озута була в білі кросівки. Ти так і поїдеш? – здивувався Сеня. Не пхатися ж мені в шпильках, – відповіла Соня. Випустивши всіх, вимкнула світло, зачинила двері. Квартира, в якій вони жили, належала їй. За світло платила вона. Спустилися вниз, почали запихатися в таксі. Решта сіла в жовтий форд. Соня поклала шпильки в багажник, сіла за кермо. Форд належав також їй.

Вона не хотіла одружуватись – жили як жили, жили б і далі. Але за Сеню взялася рідня. Були вони еговістами, щотижня приїжджали до міста на службу у свіжовипраному одязі, з дітьми й онуками. Виглядали на погорільців, що встигли врятувати одяг, проте повертатись усе одно не мали куди. Служба відбувалась у кіноконцертному залі. Кіно не показували. Концертів теж не було. По службі Сеня, як місцевий, вів рідню на обід. Чоловіки дивились на нього з повагою, жінки з любов'ю. Всі бажали йому щастя. Всі говорили про Соню. Вимагали, аби одружився. Сеня жив у її квартирі, Соня підвозила його зранку до метро (хоча, що там підвозити – два квартали вгору), купувала йому сигарети. Але він усе одно почав говорити жорстко. Соню це зачепило. Послухай, казала вона, ми живемо разом. Майже рік. Що тобі ще треба? Що це змінить у наших стосунках? – У наших нічого, чесно відповідав Сеня, але в мене є родина, вони хвилюються. – Скажи, хай не хвилюються, передавала Соня. Але Сеня далі наполягав, і вона врешті-решт погодилась. Несподівано для себе. І для Сені. – Добре, сказала, буде тобі весілля. Лише не зловживай моєю любов'ю: вона має ліміти. Домовилася з татарами, які тримали коло ріки узбецьку кухню. Вичепила однокласника, що працював тамадою. Однокласник її не впізнав. Тим краще, подумала Соня. Замовила сукню, попередила друзів – сказала, що весілля буде в італійському стилі.

Себто приходити потрібно в костюмах сицилійської мафії. Хай тепер паряться, подумала задоволено.

Дивні люди приходили до них на свято. Найгірше, що після цього залишались. Соня стояла посеред натовпу, так і не перевзувшись, – у білих кросівках під такого ж кольору сукнею, – і намагалася зрозуміти, кого вона знає. Чи принаймні хто знає її. Прийшов весь її офіс, включно з юридичним відділом: Даша, змучена й заплакана, тягла за собою двох дітей – старшого й молодшого. Під дрес-код із них трьох підпадав хіба що менший: був у строгому шкільному костюмі, дивився на всіх із ненавистю, так що можна було сприйняти його за мафіозного сина полку, відлученого від основних фінансових потоків. На руці мав важкий механічний годинник, напевне, знятий із закатованого сім'єю боржника. Прийшов Іван, як завжди спокійний, хоч і постарілий, побажав щастя. Критично оглянув зачіску Сені, але втримався, промовчав. Прибіг якийсь дивний чоловік у ковбойському костюмі, здалеку, щоправда, схожий на Челентано, але, скоріше, темпераментом. Соня його не знала, однак гостей при вході зустрічати почав саме він. Потім посипалися сусіди, шкільні приятелі, ділові партнери. Більшість уже орієнтувались, що саме любить наречена, що їй дарувати, що не потрібно: усе-таки не вперше заміж виходила, всі вже якось звикли. Ходили похмурі родичі Сені, гуртом, не знаючи за що взятись. Найбільш неадекватно поведився небіж: перевернув закуски, курих із татарами, передбачувано завалився у фонтан. І це у свої десять років, захоплено думала Соня, це ще доки нічого не почалось. Зі своєї рідні вона запросила лише дядю Гришу, який чомусь вважав себе її хрещеним батьком, уже цим надаючись до італійського стилю. Хрещений, то й хрещений, думала Соня, головне, аби після весілля повернувся додому, сил немає слухати його нічні крики. Інші її родичі або померли, або зникли з ефіру. З іншого боку, хрещений легко це компенсував: терся коло представниць юридичного відділу, кладучи свої жовті сухі руки на ніжні дівочі коліна, глушив шампанське фужерами, час від часу дістаючи щелепу й протираючи її вологими серветками. Сеня, крім родичів, запросив команду. Цілу футбольну команду. Основний склад, із яким останні три роки захищав честь мережі будівельних гіпермаркетів. Причому захищав доволі успішно, команда трималась у лідерах, і гравці натякали власнику, мовляв, давай, Іван Абрамович, вкладись нормально – виграємо для тебе яку-небудь спартакіаду. Все в наших руках. Себто ногах. Проте Іван Абрамович мав свої плани на майбутнє, тож на початку другого кола, ще взимку, оголосив, що команду розпущено. Зачепився з міськрадою, не розійшовся з київськими, продав мережу, викупив у Єгипті готель і перебрався на африканський континент. Сидів над басейном, рахував верблюдів. Для команди це було справжнім ударом – поза футболом вони мало чим цікавились, тож і мало що вміли. Що тепер робити – ніхто не знав. Хтось устиг влаштуватись на роботу, хтось повернувся до навчання, хтось просто переживав. Сеня просто переживав. Але на весілля прийшли всі. Дрес-коду, ясна річ, не дотримались (яка мафія, говорили нервово, Сень, не виялуйся), втім, до спортивних костюмів одягли на всяк випадок сонцезахисні окуляри. Говорили один одному, що на Сицилії саме так і ходять, Саня, їхній правий край, був минулого Різдва на Сицилії, усі наші там саме так і ходять – в адідасах, капцях і чорних окулярах. Як справжня мафія. До весілля ставились насторожено, проте Соня їм подобалась. Тьмяно-червоне волосся, теплі губи, крижані пальці, засмагла шкіра. Невисока,

спортивна, стрункі ноги, дорогі кросівки. Якби могли, згвалтували б її прямо тут, коло фонтана. А якби вона могла, то не заперечувала б.

Вони прийшли останніми. Уже по обіді. Стояли під гарячим сонцем, курили, думали. Данило пропонував повертатись додому: пішли, говорив, несолідно якось. Але Олег глибоко, до запаморочення, затулювався й витирав бурштиновий піт рукавом шкірянки. Олегу було тридцять шість. Данило був старшим на чотири роки. Але виглядав на всі п'ятдесят. Олег ремонтував будинки, наймав бригади чорноробів, водив їх за собою містом, освоював об'єкти. При собі завжди носив невеликий панасонік – фотографував башточки й оздоблення аварійних будинків, потім за допомогою зуму розглядав деталі, котрих не міг побачити неозброєним оком. Одягнений був у гірські черевики, випалені джинси й коричневу авіаторську шкірянку. Мав темне нечесане волосся. Давно не голився. Давно не спав. Данило був у спортивному. Череп мав голений і побитий. Враження справляв суворе, проте очі мав сірі й мудрі. Інша річ, що в очі йому ніхто не зазірав, усі зазвичай звертали увагу на сині від наколів кулаки, розписані ним ще під час служби на Кавказі. Працював таксистом, вписався з власним мерсом до якоїсь бюджетної контори, возив студентів та іншу п'яну публіку. Мерседес його стояв під вікнами дому, навпроти макдональдса, зранку Данило прокидався, брав із собою термос і йшов досипати в машину. Ей, питає він тепер в Олега, нас точно запрошували? Олег думає, нервово спльовує, незадоволено відмахується. Ясно, що запрошували, говорив Данилові, ми ж друзі. Просто нагадати забули. Як це, забули? – дивувався Данило. Забули-забули, переконано мотав головою Олег, ясно, що забули. Зараз я їм скажу. Данило скептично гмикає, але лишається стояти з братом.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<http://www.litres.ru/sergiy-viktorovich-zhadan/van-stor-ya-z-knigi-mesopotam-ya/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.